

Özet: Belde sınırlarının belediye meclisi kararıyla tek taraflı olarak genişletilemeyeceği hakkında.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı :14399437/ 306799
Konu :...Belediye Sınırları Hk.

27/12/2019

..... VALİLİĞİNE

İlgi: ... tarihli ve ... sayılı yazınız.

İlgi yazı ve eklerinin incelenmesinden özetle; ... Belediye Başkanlığının .. tarihli ve ... numaralı Belediye Meclisi Kararında Belediye sınırı ile Belediye mücavir alan sınırı arasında kalan alanın belediye hizmetlerinde aksamalara sebep olması nedeniyle Belediyeleri sınırına dahil edilerek sınırlarının genişletilmesine karar verildiği, mezkur kararın İl İdare Kurulunun onayına sunulduğu, öte yandan Valilikçe yapılan incelemede söz konusu yerin herhangi bir belediye veya köyün idari sınırları içerisinde olmadığı, İl Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Müdürlüğü verilerine göre kayıtlı bir nüfus bulunmadığının tespit edildiği ve söz konusu alanın Belediye sınırlarına dahil edilmesinin Valilikçe uygun mütalaa edildiği belirtilerek konu hakkında Bakanlığımız görüşleri talep edilmiştir.

Bilindiği üzere;

Anayasanın 127 nci maddesinin ilk fıkrasında; “Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir” hükmü,

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 5 inci maddesinde “İl özel idaresinin görev alanı il sınırlarını kapsar.” hükmü,

Aynı Kanunun 6 ncı maddesinde; “İl özel idaresi mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) Gençlik ve spor Sağlık, tarım, sanayi ve ticaret; Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyeleri hariç ilin çevre düzeni plâni, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, kültür, sanat, turizm, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları; ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde,

b) İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma; orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri **belediye sınırları dışında**, Yapmakla görevli ve yetkilidir.” hükümleri,

442 sayılı Köy Kanununun 4 üncü maddesinin altıncı fıkrasında “Bir köyün sınırı mutlaka diğer köyün sınırıyla birleşmek lazım gelmez. İki köyün sınırları arasında eskiden beri hiçbir köyün malı sayılmıyan boş arazi, dağlar, ormanlar, yaylaklar varsa bunlar gene sınırın dışında bırakılmalı” hükmü,

5393 sayılı Belediye Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde “Belediye: Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini,

...
İfade eder” hükmü,

Aynı Kanununun 8 inci maddesinde; “**Belde, köy veya bunların bazı kısımlarının bir başka beldeye katılabilmesi için bu yerlerin meskûn sahalalarının katılacak beldenin meskûn sahasına uzaklığı 5.000 metreden fazla olamaz.**

Bir belde veya köyün veya bunların bazı kısımlarının meskûn sahasının, komşu bir beldenin meskûn sahası ile birleşmesi veya bu sahalalar arasındaki mesafenin 5.000 metrenin altına düşmesi ve buralarda oturan seçmenlerin yarısından bir fazlasının komşu beldeye katılmak için başvurması hâlinde, katılacak belde sakinlerinin oylarına başvurulmaksızın, katılmak isteyen köy veya belde veya bunların kısımlarında başvuruya ilişkin oylama yapılır. Oylama sonucunun olumlu olması hâlinde başvuruya ait evrak, valilik tarafından katılacak belediyeye gönderilir. Belediye meclisi evrakın gelişinden itibaren otuz gün içinde başvuru hakkındaki kararını verir. Belediye meclisinin uygun görmesi hâlinde katılım gerçekleşir. Büyükşehirlerde birleşme ve katılma işlemleri, katılacak ilçe veya ilk kademe belediye meclisinin görüşü üzerine, büyükşehir belediye meclisinde karara bağlanır. Katılma sonrası oluşacak yeni sınır hakkında, 6 ncı maddeye göre işlem yapılır ve sonuç Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bildirilir.

Bir beldenin bazı kısımlarının komşu bir beldeye katılmasında veya yeni bir belde ya da köy kurulmasında, beldenin nüfusunun 5.000'den aşağı düşmemesi gerekir.

Büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde ayrılma yoluyla yeni bir belde kurulması için belde nüfusunun 100.000'den aşağı düşmemesi ve yeni kurulacak beldenin nüfusunun 20.000'den az olmaması şarttır.

Bu madde uyarınca gerçekleşen katılmalarda, katılınan belde ile bazı kısımları veya tümü katılan köy veya belde arasında; taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçların devri ve paylaşımı, aralarında düzenlenecek protokolle belirlenir.

Birleşme ve katılma işlemlerinde bu maddede düzenlenmeyen hususlarda 4 üncü madde hükmüne göre işlem yapılır.” hükümleri,

Aynı Kanununun 11 inci maddesinde; “**Meskûn sahası, bağlı olduğu il veya ilçe belediyesi ile nüfusu 50.000 ve üzerinde olan bir belediyenin sınırına, 5.000 metreden daha yakın duruma gelen **belediye ve köylerin tüzel kişiliği**; genel imar düzeni veya temel alt yapı hizmetlerinin gerekli kılması durumunda, Cumhurbaşkanı kararı ile kaldırılarak bu belediyeye katılır. Tüzel kişiliği kaldırılan belediyenin mahalleleri, katıldıkları belediyenin mahalleleri hâline gelir. Tüzel kişiliği kaldırılan belediye ile köylerin taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçları katıldıkları belediyeye intikal eder.**

Nüfusu 2.000'in altına düşen belediyeler, Cumhurbaşkanı kararı ile köye dönüştürülür. Tüzel kişiliği kaldırılan belediyenin tasfiyesi il özel idaresi tarafından yapılır. Bu belediyenin taşınır ve taşınmaz malları ile hak, alacak ve borçları ilgili köy tüzel kişiliğine intikal eder. İntikal eden borçların karşılanamayan kısımları il özel idaresi tarafından üstlenilir ve vali tarafından İller Bankasına bildirilir. İller Bankası bu miktarı, takip eden ayın genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının belediyelere ayrılan kısmından keserek ilgili il özel idaresi hesabına aktarır.

(Ek fıkra: 6/3/2008-5747/3 md.) Tüzel kişiliği kaldırılan belediyelerin bulunduğu yerleşim birimlerinde, hizmetlerin aksamadan yürütülmesi amacıyla, ilgili belediye veya büyükşehir belediyesi ve köye dönüşen yerlerde il özel idaresi veya köylere hizmet götürme birlikleri tarafından içme suyu, kanalizasyon, temizlik, çöp toplama, ulaşım, itfaiye ve diğer hizmetlerin yürütülmesi için gerekli tedbirler alınır ve ihtiyaç durumuna göre bu hizmetleri yürütmek üzere hizmet birimleri kurulabilir. Büyükşehir belediye sınırları içinde açılacak hizmet birimlerini yönetmek üzere, büyükşehir belediye meclis üyeleri veya diğer belediye personeli arasından görevlendirme yapılabilir. Mahalli hizmetlerin aksamadan yürütülmesi için vali veya kaymakamlar ilgili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlar ve gerekli tedbirleri alır.” hükümleri bulunmaktadır.

Açıklanan mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesi neticesinde; Bir belde veya köyün veya bunların bazı kısımlarının 5393 sayılı Kanununun 8 inci maddesi kapsamında

başka bir beldenin sınırları içerisinde katılabileceği, veyahut mezkur Kanunun 11 inci maddesi kapsamında Meskûn sahası, bağlı olduğu il veya ilçe belediyesi ile nüfusu 50.000 ve üzerinde olan bir belediyenin sınırına, 5.000 metreden daha yakın duruma gelen **belediye ve köylerin tüzel kişiliğinin**; genel imar düzeni veya temel alt yapı hizmetlerinin gerekli kılması durumunda Cumhurbaşkanı kararı ile kaldırılabilir olduğu açıktır.

Öte yandan, ... Belediyesi tarafından ... Belediye sınırlarına katılmak istenen yerlerde resmi kayıtlara göre bir nüfusun bulunmadığı, **bu yerlerin idari olarak bir belde vada köy sınırları içerisinde kalmadığı**, 442 sayılı Köy Kanunu uyarınca Bir köyün sınırının mutlaka diğer köyün sınırıyla birleşme zorunluluğu olmadığı, iki köyün sınırları arasında eskiden beri hiçbir köyün malı sayılmayan boş arazi, dağlar, ormanlar, yaylaklar varsa bunların gene sınırın dışında bırakılması hususunun Kanunun amir hükmü olduğu, il özel idarelerinin hali hazırda tüm il sınırlarında mahalli müşterek hizmetleri görmek için vazifeli olduğu ve meri mevzuatımızda belediye sınırlarının bu şekilde genişletilmesine cevaz veren bir düzenleme bulunmadığından Belediye sınırının ...Belediye Meclisince alınan karara istinaden belirlenemeyeceği ve Valiliğinizce yapılacak herhangi bir işlem bulunmadığı mütalaa edilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim

Bakan a.
Genel Müdür